

**VII. TURIZMUS ÉS BIZTONSÁG
NEMZETKÖZI TUDOMÁNYOS KONFERENCIA**

**VII. TURIZMUS ÉS BIZTONSÁG
NEMZETKÖZI TUDOMÁNYOS KONFERENCIA**

ABSZTRAKT KÖTETE

**PANNON EGYETEM NAGYKANIZSA
KÖRFORGÁSOS GAZDASÁG
EGYETEMI KÖZPONT**

2022

A konferencia tudományos bizottságának tagjai:

Dr. habil. Birkner Zoltán, Dr. Janza Frigyes, Dr. Kaszás Nikoletta,
Prof. Dr. Michalkó Gábor, Dr. Németh Kornél,
Dr. Németh József, Dr. Péter Erzsébet

A konferencia szervezőbizottságának tagjai:

Dr. Ernszt Ildikó, Hegedűsné Dr. Baranyai Nóra, Jakab Bálint, Dr. Kaszás Nikoletta, Dr. Keller Krisztina,
Dr. Mátyás Szabolcs, Mezőfi Nóra, Dr. Németh Kornél, Dr. Péter Erzsébet, Dr. Vincze András,
Dr. Tihanyi Miklós, Dr. Zsiborács Henrik

A konferencia szervezésében közreműködő szervezetek:

Pannon Egyetem Nagykanizsa – Körforgásos Gazdaság Egyetemi Központ
Rendőrség Tudományos Tanácsa
Magyar Rendészettudományi Társaság
Eötvös Lóránd Kutatási Hálózat CSFK Földrajztudományi Intézet - MTA Kiváló Kutatóhely
MTA Veszprémi Területi Bizottság Kommunikáció Munkabizottsága

A kiadványt szerkesztette:

Dr. Németh Kornél, Jakab Bálint, Dr. Péter Erzsébet

Grafikai munkák: Püspök Krisztián

Pannon Egyetem Nagykanizsa - Körforgásos Gazdaság Egyetemi Központ
Alkalmazott Gazdálkodástani Intézet

2022

ISBN 978-963-396-254-1

Tartalom

Új kihívások a rendészettudomány területén	5
Fiume a ki és bevándorlás sodrában – Határ és igazgatásrendészet kialakulása egy sajátos földrajzi környezetben – Sallai János	6
A feladatok végrehajtása megszervezésének elméleti alapjai és jó gyakorlata – Kovács Gábor.....	7
A rendészet demokratizálásának lehetőségei a kiterjesztett rendészetben – Budavári Árpád.....	8
A biztonságot fenyegető globális kihívásokra adott válasz a védelmi és biztonsági igazgatás tükrében – Nováky Mónika.....	9
Az illegális szemétkerítés rendészeti és büntügyi aspektusai – Vári Vince	10
A büntügyi elemzés új aspektusai – Németh Ágota.....	11
A nemzetközi büntügyi és igazságügyi együttműködés kihívásai a COVID-19 hatására – Csontos-Nagy Ivett	12
A helyi polgárőrség szerepe a fesztiválturizmus biztonságának szavatolásában, Fejér megyében, ezen belül is a Dunaújvárosi és a Bicskei Járás területén – Suszter Tamás.....	13
A kerékpáros közlekedés biztonsága Zala megyében – Felföldi Péter - Molnár Kristóf.....	14
Amikor bűn az élet – azaz a hajléktalanság kriminalizációja – Tihanyi Miklós.....	15
A kábítószer tartalmú postai küldemények nyomozásakor felmerülő problémák és azok lehetséges megoldásai – Mátyás Szabolcs - Sivadó Máté.....	16
A turizmusbiztonság aktuális kérdései.....	17
A turizmus túlélési mechanizmusa a COVID sújtotta Kínában – Kasznár Attila	18
Covid, háború, gazdasági válság – biztonsági kérdések a kiutazó turisták körében – Gyuricza László - Bazsika Enikő.....	19
A szállodákat érintő biztonsági kockázatok – Thieme-Eső Milán - Lippai Zsolt.....	20
Belföldi utazási szokások a magyar lakosság körében - a Covid-19 árnyékában – Komáromy Márk - Palkovics Krisztina - Varga Zoltán - Csákvári Tímea.....	21
Turizmus és biztonság szekszárdi rendezvények példáin keresztül – Slezák-Bartos Zsuzsanna - Vas-Guld Zsuzsanna	22
A guanxi biztonsága a kínai utazók körében – Song-Agócs Rita	23
Az egyedül utazás turizmusbiztonsági kockázatai – Szeidl Kata.....	24
Kerékpáros turizmus és biztonság Zala megyében – Varga Zoltán	25
A COVID-19 hatása a fővárosi turizmust károsító vagy elleni bűncselekményekre, különös tekintettel a zseblopásra – Bánáti Tibor	26
A „you only live once” életérzés és a sötét turizmus kapcsolata – Fülöp Réka.....	27
A turizmus aktuális kérdései.....	28
Fenntarthatóság az ökoturizmusban, trendek és kihívások – Ritecz György - Ilyés Noémi - Péter Erzsébet...	29
Well-being a magyar szállodaiiparban – László Andrea.....	30
Hogyan tartjuk meg a munkacélt a magyar szállodaiiparban? – László Andrea.....	31
Testnek és léleknek – Bor és gasztronómia, valamint a vallási turizmus jelentősége – Ilyés Noémi - Ritecz György - Péter Erzsébet.....	32

Megoldás az átformált városkép? - Pandémia hatásai a Hévízi szolgáltatókra – Szummer Gréta - Péter Erzsébet	33
Lehet-e a turisztikai élmény mindenkié? – Angler Kinga - Máté Andrea	34
Digitalizáció vs. senior turizmus? – Göllény-Kovács Nikoletta	35
A turizmus helyzete a visegrádi országokban 2020-2021-ben – Palkovics Krisztina - Komáromy Márk - Varga Zoltán.....	36
Körforgásos gazdaság, fenntarthatóság	37
A napkövető technológiák alkalmazási lehetőségei a magyarországi hotelek energiabiztonságának vonatkozásában – Zsiborács Henrik - Pintér Gábor - Vincze András - Hegedűsné Baranyai Nóra	38
A hidrogén előállításához alkalmazott technológiák, és annak modernkori felhasználása – Kondor Dóra - Hegedűsné Baranyai Nóra - Zsiborács Henrik - Vincze András - Pintér Gábor.....	39
A hidrogén technológia tárolása, szállítása és felhasználásának lehetőségei – Kondor Dóra - Hegedűsné Baranyai Nóra - Zsiborács Henrik - Vincze András - Pintér Gábor	40
A távhőellátás jellemzője Magyarországon – Hegedűsné Baranyai Nóra - Vincze András - Pintér Gábor - Zsiborács Henrik.....	41
A távhőellátás jellemzője a Balaton turisztikai régióban – Hegedűsné Baranyai Nóra - Szabó Zsófia - Szalai Gréta – Vincze András - Pintér Gábor - Zsiborács Henrik	42
A vendégösszetétel és a 'Plate Waste' összefüggésének vizsgálata egy budapesti szálloda büféreggelijének példáján – Nemes Petra - Karakasné Morvay Klára	43
Körforgásos gazdaság Nagykanizsán és környékén – egy felmérés tapasztalatai – Balogh Péter.....	44
A fenntarthatóság és körforgásos gazdaság elveinek alkalmazása az EU gazdaságában – Neumanné Virág Ildikó - Kozma Dorottya Edina - Molnárné Barna Katalin	45
A napenergia-termelés éghajlat- és energiabiztonsági kérdései – Fejes Lilian – Czira Tamás.....	46
A munkahelyi egészségvédelem és biztonság irányítási rendszerek fejlődése a körforgásos gazdasági modellhez kapcsolódóan – Ködmönné Pethő Henrietta.....	47
A körkörös gazdasági modellváltás szervezeti feltételeinek vizsgálata a strukturális és a tudás alapú menedzsment elméletek keretrendszerében – Mezőfi Nóra.....	48
A Zöld szálloda díj elnyerése és felhasználása – Jakab Bálint - Rodek Nóra - Raffay-Danyi Ágnes.....	49
Szállodák működése az energiaválság tükrében – Jakab Bálint - Rodek Nóra - Raffay-Danyi Ágnes.....	50
Safety and security in tourism, sustainability.....	51
The vulnerability of shopping centres in the light of bomb attacks – Norbert Daruka - László Szalkai.....	52
Red light running and side distance issues of the micromobility traffic in Budapest – Peter Felföldi.....	53
Advantages of the practical application of bifacial photovoltaic technology: Austria and Hungary – Henrik Zsiborács - Gábor Pintér - András Vincze - Nóra Hegedűsné Baranyai - Philipp Weihs - Erich Mursch-Radlgruber - Josef Eitzinger - Christian Gützer - Stefan Schreier	54
Cities strategies to protect their energy and climate security – Iskander Ben Rjiba - Georgina Tóth-Nagy - Viktor Sebestyén.....	55
How safe do foreigners feel in Budapest? – Éva Erdélyi - Sándor Lőrincz.....	56
Employer branding - according to the opinion of Transdanubian employees – Erzsébet Péter - László Andrea - Péter Balogh.....	57
Trends in civil aviation – Ildikó Ernszt.....	58

Új kihívások a rendészettudomány területén

Fiume a ki és bevándorlás sodrában – Határ és igazgatásrendszer kialakulása egy sajátos földrajzi környezetben

Prof. Dr. Sallai János

tanszékvezető egyetemi tanár, RTK Rendészetelméleti- és történeti Tanszék

Nemzeti Közszolgálati Egyetem

1083 Budapest Üllői u 82.

e-mail cím: sallai.janos@uni-nke.hu

Fiume (ma Rijeka, Horvátország) a dualista Magyar Királyság speciális földrajzi és közigazgatási környezetben lévő városa volt, évtizedekig a kis és bevándorlás legjelentősebb helyszíne. Különlegességét az adta, hogy horvát környezetben a magyar koronához tartozott Fiume kikötő város, míg lakosságát többségben olaszok, horvátok és kisebb részben magyarok alkották. Ennek köszönhetően a város rendfenttartása és a határrendszere a magyar politikai vezetés érdeklődésének a központjába állt. A kivándorlási folyamat ellenőrzése céljából a Határrendőrségről alkotott törvény (1903) végrehajtása során elsőként állították fel a fiumei határrendőrségi kirendeltséget, míg a vidéki rendőrségek államosítás folyamatában szintén elsőként hozták létre a fiumei állami rendőrséget 1916-ban, amely korábban autonóm, municipiális jellegű volt. Mindezt megelőzték a határ és igazgatásrendszeri témájú rendeletek, szabályok, de törvényi szintű megjelenítése az 1916-os Fiumei rendőrségi törvényben és annak végrehajtási rendeletében nyert teret.

A feladatok végrehajtása megszervezésének elméleti alapjai és jó gyakorlata

Prof. Dr. Kovács Gábor

*egyetemi tanár – Nemzeti Közszolgálati, Egyetem Rendészettudományi Kar – Rendészeti
Vezetéstudományi Tanszék tanszékvezető
1083 Budapest, Ludovika tér 2.
e-mail cím: kovacs.gabor@uni-nke.hu*

Napjainkban a generációváltás miatt a vezetői állomány egyre fiatalabb korosztályokból tevődik össze. A vezetői feladatok betöltése rendkívül összetett folyamatokból áll. Ahhoz, hogy a vezető a szervezetét kellő hatékonysággal irányítsa és vezesse, tudatában kell lennie annak, hogy a vezetési folyamat egyes elemei közül a szervezés és az irányítás milyen elméleti alapokon nyugszik, azok a gyakorlatban hogyan valósulhatnak meg. A tanulmány tudományos igénnyel feldolgozza a feladatok végrehajtása megszervezésének elméletét, melyet a szerző kiegészít a jó gyakorlatokkal. Módszertani ajánlásokat is tartalmaz, amelyek feldolgozásával a kevésbé gyakorlott vezetők is eredményesek lehetnek a szervezetük élén.

A rendészet demokratizálásának lehetőségei a kiterjesztett rendészetben

Budavári Árpád

*Ph.D hallgató - Nemzeti Közsolgálati Egyetem, Rendészettudományi Doktori Iskola, Budapest, 1083,
Ludovika tér 2.*

e-mail cím: budavaria@fejer.police.hu

Hazánkban a rendszerváltás óta nem történt a demokratizálódás szempontjából kívánatos rendészeti reform. A megújulás lehetséges útjait kutatva az előadó vizsgálta a XXI. században végrehajtott rendészeti reformokat. Nyugat-Európa több országában az önkormányzati rendőrségi berendezkedést egységes nemzeti rendőrség váltotta el, amely centralizáltabb működést eredményezett. A rendőrség védelmezett közösségtől eltávolodik, a társadalom számára egyre absztraktabb szervezetté válik. A reformokat végrehajtó országok a rendészet és a társadalom szoros kapcsolatát a rendészet kiterjesztésével, a plurális rendészeti erők megerősítésével próbálják megőrizni. A magyarországi empirikus kutatás megállapította, hogy a rendőrök igénylik a lakossággal való közvetlen kapcsolatot, ebben azonban számos, a centrális irányításból adódó tényező akadályozza őket. A rendészet kiterjesztése lehetőséget teremt a rendészeti szolgáltatások decentralizálására, demilitarizálására és depolitizálására, mely részben megoldás lehet a rendőrséggel kapcsolatban megfogalmazott változtatási igényekre.

A biztonságot fenyegető globális kihívásokra adott válasz a védelmi és biztonsági igazgatás tükrében

Dr. Nováky Mónika t. alezredes

*egyetemi adjunktus - Nemzeti Közsolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar Katasztrófavédelmi Intézet, 1101 Budapest, Hungária krt. 9-11.
e-mail cím: novaky.monika@uni-nke.hu*

Európa és hazánk biztonsága dinamikusan megváltozott az elmúlt évtizedben. Ez a megváltozott biztonsági környezet megköveteli az állam és a védekezésben résztvevő szervezetek részéről a gyors és hatékony reagálást és a kormányzati résztvevők összehangolt tevékenységét. A biztonságunkat veszélyeztető természeti és épített környezetet egyre jobban fenyegető szélsőséges és igen pusztító erejű időjárási és ipari típusú katasztrófa események a társadalom és a gazdaság instabilitását idézhetik elő azzal, hogy hosszan elhúzódóvá válnak, és nagy anyagi, valamint személyi veszteséget okoznak. A katasztrófa országokat, földrészeket egyszerre veszélyeztet, amelyre csak összehangolt, globális válasz jelenthet hatásos megoldást. Hazánk a biztonságát veszélyeztető kihívásokra adott válasza egy olyan átfogó, összkormányzati koordinációs és irányító, gyors és rugalmas válságkezelő rendszer kialakítása, amelynek sarokpontja a nemzeti ellenállóképesség kialakítása, a felkészülés, a szabályozás korszerűsítése, a nem állami szereplők minél szélesebb körű felkészítése és bevonása. Ezzel lehetővé téve a megváltozott körülményekhez való gyors alkalmazkodás és beavatkozás képességét.

Az illegális szemétkerítés rendészeti és bűnügyi aspektusai

Dr. Vári Vince

*egyetemi docens, Nemzeti Közszolgálati Egyetem - Rendészettudományi Kar - Bűnügyi Tudományok
Intézete - Büntetőeljárásjogi tanszék
1083 Budapest, Üllői út 82.
e-mail cím: vari.vince@uni-nke.hu*

A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvényben (a továbbiakban: Btk) 248. §-ban szabályozott a hulladékgazdálkodás rendjének megsértése bűncselekmény tényállása 2021. március 1-jétől jelentős mértékben módosult, kiterjesztve a tényállást, szigorítva a büntetési tételeket. A törvényt módosítás egyértelműen a hatékonyabb és ütőképesebb hatósági fellépés ígérését hordozta. A tényállás miatt éves átlagban indított eljárások száma 300 és 500 bűncselekmény között mozog. Ami rendkívül alacsony szám, ha azt vesszük alapul, hogy éves szinten több százezer tonna szemét kerül az utcákra, termőföldekre, erdőbe. Az illegális hulladékelhelyezéssel szembeni harcnak számos nehézsége van a jogalkalmazó szervek oldaláról. Többek között ilyen a rendőrség, mint nyomozó hatóság hatásköri és illetékességi szervezetrendszerével kapcsolatos anomáliák. A szétaprózódott, sokszor nehezen értelmezhető jogszabályi környezet, amelyek számos hatóságot ruháznak fel átfedésben lévő jogkörökkel. Ugyancsak az elkövetéstől való érdemi visszatartásra alkalmatlan jogalkalmazói szankciók. Az ilyen típusú cselekmények bizonyításának összetettsége és költségessége. És nem utolsósorban a rendőri állomány szakmai hozzáértésének hiánya. A tanulmányban bemutatom a bűnügyi helyzetet és azokat az ajánlásokat, amelyekkel javítani lehetne a jogalkalmazói fellépés eredményességén.

A bűnügyi elemzés új aspektusai

dr. Németh Ágota

*mesteroktató, Nemzeti Közsolgálati Egyetem – PhD hallgató Rendészettudományi Doktori Iskola
1083 Budapest, Üllői út 82.*

email-cím: nemeth.agota@uni-nke.hu

A bűnügyi elemzés közel harminc éves léte alapján elmondható, hogy elengedhetetlen érdemei vannak a bűncselekmények sikeres felderítésében, a jogsértések számának a visszaszorításában, a megfelelő intézkedések gyors és hatékony meghozatalában. Kunos Imre¹ fogalmazta meg, hogy a bűnelemzés fontossága abban rejlik, hogy az egységes, és előre meghatározott technikák alkalmazásával az adatok gyűjtése célzottan folyik, megtakarítva ezzel időt és erőforrásokat. A tanulmányban arra keresem a választ, hogy ez a kijelentés mennyire aktuális napjainkban, amikor a technika robbanásszerű fejlődése mellett egyre több és nagyobb terjedelmű információ keletkezik.

¹ Kunos Imre r. ezredes, az ORFK Kriminálisztikai Azonosító Szolgálat vezetője, az ORFK Elemző és Koordinációs Igazgatóság igazgatóhelyettese, majd 2001-2006 között a Szervezett Bűnözés Elleni Koordinációs Központ Stratégiai Elemző Főosztályának vezetője volt. 2018-ban hunyt el.

A nemzetközi bűnügyi és igazságügyi együttműködés kihívásai a COVID-19 hatására

Csontos-Nagy Ivett

Ph.D hallgató, Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Rendészettudományi Doktori Iskola

1083 Budapest, Üllői út 82.

e-mail cím: nagy.ivett@uni-nke.hu

A szervezett bűnözés elleni küzdelemhez elengedhetetlen a nemzetközi együttműködés, ehhez különösen fontos a bűnügyi szervek és az igazságügyi szervek együttműködése nemzetközi szinten is. Több országot érintő nyomozások folyamán kihívást jelent a nyomozó hatóságoknak, hogy a beszerzett információk bizonyítékként is felhasználhatók legyenek, ehhez azonban elengedhetetlen a megfelelő rendelkezésre álló együttműködési eszköz alkalmazása. Kutatásomban azt a kutatási kérdést fogalmaztam meg, hogy a nemzetközi és az igazságügyi együttműködésben milyen kihívásokkal kellett szembenézni a pandémia idején? Vizsgáltam továbbá interjúkon keresztül, hogy hogyan formálódott (több mint két év alatt) az együttműködés, illetve a jövőre nézve milyen egyéb kihívások merültek fel? A kutatás során az is fontos szempont volt, hogy az együttműködés mely területeire volt leginkább hatással a COVID-19. Célom, hogy detektálásra kerüljenek azok a kihívások, amik az elmúlt években merültek fel.

A helyi polgárőrség szerepe a fesztiválturizmus biztonságának szavatolásában, Fejér megyében, ezen belül is a Dunaújvárosi és a Bicskei Járás területén

Suszter Tamás

*PhD hallgató, Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Rendészettudományi Doktori Iskola,
1083 Budapest, Üllői út 82.
e-mail cím: suszter.tamas@gmail.com*

A szerző a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Doktori Iskolájának első éves doktorandusz hallgatója. A meghirdetett kutatási téma keretében választott és kidolgozásra tervezett értekezése a Fesztiválturizmus biztonságának rendészettudományi aspektusai. Kutatásának keretein belül vizsgálta meg, hogy Fejér megyében, ezen belül a Dunaújvárosi és a Bicskei járás területén megrendezésre kerülő fesztiválok, rendezvények, falunapok lebonyolításában:

- mekkora részt vállalnak a helyi polgárőr szervezetek
- rendezvények vagy fesztiválok biztosításának előkészítésébe a polgárőr szervezet képviselője bevonásra kerül-e vagy csak a végrehajtásban kapnak konkrét feladatokat
- a rendezvény, fesztivál mérete vagy maga a szervező illetve a biztosítási terv előírásai határozzák meg, hogy a polgárőr szervezeteket őrzési, biztosítási vagy közlekedést segítő tevékenységbe vonják be
- a fesztiválok biztosítását a polgárőr szervezetek önként, anyagi ellenszolgáltatás nélkül vagy ellentételezés fejében hajtják végre
- a biztosítási feladatban részt vevő polgárőr felkészültége, felkészítése, ruházata és felszerelése megfelelő-e illetve a biztosítási feladat végrehajtása során megvalósul-e az együttműködés a civil biztonság szakembereivel, a szervezővel és a rendvédelmi szervekkel?

A kerékpáros közlekedés biztonsága Zala megyében

Felföldi Péter¹ – Molnár Kristóf²

*Itanársegéd, 2rendőr tisztjelölt, Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Rendészettudományi Kar,
Közbiztonsági Tanszék, 1083 Budapest, Üllői út 82.
e-mail cím: felfoldi.peter@uni-nke.hu, molkristof@t-online.hu*

A kerékpáros közlekedés az elmúlt évek során egyre növekvő népszerűsége tette szert. Használatával kettőscélú lehet elérni, egyrészt a Balaton térségében a turizmus fejlődésének egy fontos mozgatórugója, melyhez a térség fejlődő kerékpáros infrastruktúrája is nagymértékben hozzájárulhat, másrészt a hivatásforgalom számára is sok esetben közlekedési alternatívát jelenthet akár a nagyobb városok esetén, akár a települések közötti forgalom lebonyolódásában. Előadásunkban és a tanulmányban áttekintjük a megye egyes kerékpáros infrastrukturális elemeinek fejlesztését, elemezzük a rajtuk mérhető forgalom nagyságokat, valamint kitérünk a biztonságos kialakítások szükségességére. Példákon keresztül áttekintünk néhány közlekedésbiztonsági szempontból kérdéses helyszínt, és megfogalmazzunk javaslatokat a biztonság fokozására.

Amikor bűn az élet – azaz a hajléktalanság kriminalizációja

Dr. Tihanyi Miklós

*egyetemi docens, Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar,
1083 Budapest, Üllői út 82.
e-mail cím: tihanyi.miklos@uni-nke.hu*

Egy 2010 óta tartó jogalkotási folyamatban jutott el oda a magyar jogalkotás, hogy a hajléktalan életmód kriminális cselekménnyé vált valamennyi közterületen. A mű két kérdésre keres választ. Egyik, hogy a hajléktalanság kriminalizálása hogyan illeszthető az alkotmányos jogállamiság, illetve az európaiság elveihez, értékeihez. A másik kérdés arra irányul, hogy hol húzódnak az alkotmányos rendészet határai, azaz kaphat-e felhatalmazást a rendészet arra, hogy veszélyhelyzet hiányában is beavatkozzon egy szociális jellegű probléma megoldása érdekében. Bemutatásra kerül a kriminalizációhoz vezető jogalkotási folyamat, kiváltképp a rendészet szemszögéből. A rendészet társadalmi funkciójának vizsgálata alapján az a válasz fogalmazódik meg, hogy az Alaptörvény hetedik módosítása sem oszlatott el minden alkotmányos aggályt, sőt a korábbi alkotmánybírói határozat alapját képező alkotmányi rendelkezések hatályban tartása belső alkotmányos feszültséget eredményezett. Kirajzolódnak az alkotmányos rendészet korlátai, amelyek miatt nem alkalmas szociális élethelyzetek kezelésére.

A kábítószer tartalmú postai küldemények nyomozásakor felmerülő problémák és azok lehetséges megoldásai

Dr. Mátyás Szabolcs¹ – Dr. Sivadó Máté²

*1 egyetemi docens, 2 egyetemi adjunktus – Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Rendészettudományi Kar,
1082 Budapest, Üllői út 82. szám*

e-mail cím: mszabolcs1975@gmail.com, sivado.mate@uni-nke.hu

A kutatás a postai küldemények (levelek és csomagok) szerepét vizsgálja a magyar drogpiacon. Naponta több tízezer küldemény érkezik az EU-n kívüli országokból hazánkba, melyek közül számos küldemény tartalmaz kábítószeret vagy a kábítószer előállításához szükséges alapanyagot. Ezek kiszűrése rendkívül nehéz. Részben a csomagok nagy száma miatt, másrészt pedig a csomagtovábbító szolgálatok és a rendvédelmi szervek eltérő érdekrendszere következtében. A kutatás arra keresi a választ, hogy lehetséges-e a jelenleginél hatékonyabb módon kiszűrni a kábítószer tartalmú küldeményeket. Továbbá választ kíván adni arra is, hogy a kockázatelemzés módszerének változása növelheti-e a sikeres felderítések számát. A szerzők a magyar postai küldemények szállítási útvonalának tanulmányozását követően, illetve drogrehabilitációs intézetben élők kérdőív kitöltéseik alapján gyakorlatias jellegű javaslatokat fogalmaztak meg a rendvédelmi szervek számára.

A turizmusbiztonság aktuális kérdései

A turizmus túlélési mechanizmusa a COVID sújtotta Kínában

Dr. Kasznár Attila

*egyetemi docens, Neumann János Egyetem Kecskemét, Gazdaságtudományi Kar, Nemzetközi
Gazdaságtan Tanszék, 6000 Kecskemét, Izsáki út 5.
e-mail cím: kasznar.attila@gtk.uni-neumann.hu*

A COVID-19 járvány átfogó globális következményekkel járt, alapvetően formálva át a mindennapi életet, és kifejezetten negatívan befolyásolva a turizmust. A Kínai Népköztársaság a járvánnyal szembeni védekezés egyedi útját választotta, amely Zero Covid politika néven ismert, és amelynek keretében drasztikus, össztársadalmi hatású lépéseket alkalmaznak a járványos betegség legminimálisabb megjelenése esetén is. Ugyanakkor, a Zero Covid politika gyakorlatilag két vállra fektette a nemzetgazdaság ezen ágazatát a Kínai Népköztársaságban. Azonban a turizmussal foglalkozó vállalkozások, illetve a turizmus szolgálatait igénybe venni szándékozó lakosság, folyamatosan próbálja megtalálni a kikapukat, amelyek révén az állampolgárok élvezhetik a turizmus örömeit, míg a szolgáltatók biztosíthatják a megélhetésüket. A kölcsönös siker iránti vágy pedig ismét bebizonyította, hogy az emberi találékonyság határtalan.

Covid, háború, gazdasági válság – biztonsági kérdések a kiutazó turisták körében

Dr. Gyuricza László¹ – Bazsika Enikő²

*¹egyetemi docens - PTE TTK Földrajzi és Földtudományi Intézet Turizmus Tanszék,
7624 Pécs Ifjúság útja 6.*

*²idegenforgalmi menedzser, külső munkatárs – PTE BTK Nyelvtudományi Intézet
e-mail cím: gyuricza@gamma.ttk.pte.hu, benikoe002@gmail.com*

A húszas évek eddig eltelt időszakában olyan események történtek a világban (Covid-járvány, orosz-ukrán háború, iráni helyzet fokozódása, egyes afrikai országokban terjedő betegségek, energiakrízis, s ahhoz kapcsolódó gazdasági válság, hazánkban drasztikus mértékű infláció, illetve nemzeti valutánk súlyos leértékelődése), amelyek nem voltak jelen a közelmúltban, s amelyek bekövetkezése évtizedek óta nem látott változást hozott a nemzetközi turizmusban, illetve Magyarország kiutazó forgalmában is. A tanulmány egy működő utazási iroda törzsutasainak körében végzett kérdőíves felmérés alapján arra keresi a választ, hogy a felsorolt problémák, veszélyek miként, hogyan hatnak azoknak a magyar turisták utazási döntéseire, akik rendszeresen – évente akár többször is – külföldi desztinációt választottak 2020 előtt. A biztonsági bizonytalanságok, növekvő veszélyek átalakítják-e, s ha igen, milyen mértékben, módon az utazási szokásaikat? A biztonsági kérdések mennyiben, s milyen szerepet játszanak utazási döntéseikben?

A szállodákat érintő biztonsági kockázatok

Thieme-Eső Milán¹ - Lippai Zsolt²

¹ Director of Loss Prevention – The Ritz-Carlton Budapest – 1051 Budapest, Erzsébet tér 9-10.

² egyetemi tanársegéd, Ph.D hallgató – Nemzeti Közszolgálati Egyetem - 1083 Budapest,
Ludovika tér 2.

e-mail cím: Milan.Thieme@marriott.com, Lippai.Zsolt@uni-nke.hu

A szerzők gyakorló biztonsági szakemberként a szállodák biztonságát átfogóan, annak különböző aspektusaira rávilágítva mutatják be, miközben egy dinamikus, az adott egység üzemeltetése és a desztináció versenyképessége szempontjából is kihívásokkal teli területről beszélnek. Jelen tanulmányuk célja a szállodákat érintő biztonsági kockázatok elemzésével az érintett területek átfogó értékelése a turizmusipar rendszerszemléletű megközelítésének alkalmazásával.

Belföldi utazási szokások a magyar lakosság körében - a Covid-19 árnyékában

**Komáromy Márk^{1,2} – Palkovics Krisztina¹ – dr. Varga Zoltán³ – Csákvári
Tímea²**

¹Ph.D hallgató- Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Doktori Iskola, Pécs,

² tanársegéd- Pécsi Tudományegyetem ETK ZKK

³ adjunktus – Pécsi Tudományegyetem ETK ZKK

¹ 7621 Pécs, Vörösmarty u. 4

^{2,3} 8900 Zalaegerszeg, Landorhegyi út 33.

e-mailcím: mark.komaromy@etk.pte.hu, palkovics.krisztina@pte.hu,

zoltan.varga@etk.pte.hu, timea.csakvari@etk.pte.hu

A turizmus, mint szektor az elmúlt évtizedek egyik leglendületesebben növekvő gazdasági ágazata, amellyel, hogy munkahelyeket hoz létre a gazdasági fejlődés egyik legjelentősebb eleme. Kvantitatív, retrospektív, leíró kutatást végeztünk adatelemzéssel. Az adatokat a Központi Statisztikai Hivatal adatbázisából nyertük. A magyar lakosság többnapos belföldi utazási szokásait vizsgáltuk 2013-2022 között. 2013-2019 közötti időszakban a belföldi összes többnapos utazáson résztvevők átlagosan évente 21,6 millió forinttal költöttek többet, 2020-ban a világjárvány miatt 2019-hez képest 123,5 millió forintos bevételkiesést kellett elszenvednie az ágazatnak. Az átlagos tartózkodási időre a pandémia nem volt negatív hatással. A 2020-as évben meghaladta a 2019-es és 2021-es évet is, átlagosan 0,2 nappal többet töltöttek el belföldi utazáson a magyarok. Az elkövetkezendő évek adatait folyamatosan monitorozva az egész világ, így a magyar belföldi turizmus is várja a fellendülést.

Turizmus és biztonság szekszárdi rendezvények példáin keresztül

Dr. Slezák-Bartos Zsuzsanna¹ – Dr. Vas-Guld Zsuzsanna²

*¹adjunktus, ²adjunktus, - Pécsi Tudományegyetem Kultúratudományi, Pedagógusképző és
Vidékfejlesztési Kar, 7100 Szekszárd, Rákóczi u. 1.*

e-mail cím: slezak-bartos.zsuzsanna@pte.hu; vas-guld.zsuzsanna@pte.hu

Mint minden településen fontos a rendezvények közösségi szerepe, hiszen ezek teremtik meg a lehetőséget arra, hogy az emberek társas kapcsolatokat, gasztronómiai, művészeti, továbbá sporttal kapcsolatos élményeket szerezzenek. A programok kialakításánál rendkívül fontos a rendezvényszervezői háttérmunka, különös tekintettel azokra a biztonsági feladatokra, melyeket a koronavírus-járvány miatt kell mérlegelni. A koronavírus-járvány okozta válság kihívás elé állítja az gazdaságot, a turisztikai szektort, a városvezetésnek és a helyi együttműködéseknek tovább kell folytatni a megkezdett munkát, helyi lakosság preferenciáival összhangban bővíteni kell olyan szolgáltatások körét, mint a szórakozás, a sportolási, szabadidős, illetve kulturális lehetőségek a biztonság megteremtése mellett. A tanulmány célja megismertetni Tolna megye székhelyén élők elégedettségét, véleményét, a rendezvényekre és szervezett eseményekre vonatkozóan az egészségbiztonság tekintetében. Választ keresve arra is, hogy a koronavírus okozta válság hatására hogyan változott Szekszárd borvidéki eseményeinek kedveltsége a helyi lakosok körében. Az empirikus kutatás – a szekszárdi lakosok, valamint a városban tanulók és dolgozók véleményét vizsgálva – online kérdőívezésen, mélyinterjúkon és személyes tapasztalatokon alapul.

A guanxi biztonsága a kínai utazók körében

Song-Agócs Rita

*Ph.D hallgató, - Budapesti Corvinus Egyetem, Fenntartható Fejlődés Intézet, 1093 Budapest,
Fővám tér 8.*

e-mail cím: rita.agocs@uni-corvinus.hu

A biztonság és a turizmus közti kapcsolatot az elmúlt évtizedben számos kutatásban tanulmányozták. A Covid-19 világjárványt megelőzően Kína a világ vezető kibocsátó piacaként fontos szerepet játszott a globális turizmusban. A kínai VFR (rokon- és barátlátogatás) turizmus az elsők között fog aktivizálódni, melynek alapját a társadalmi és személyes kapcsolati hálók (guanxi) képezik. A biztonság minden bizonnyal kulcsszerepet fog játszani a hamarosan újra induló kínai kiutazó turizmusban. A kutatás célja, hogy feltárja a kínai guanxi kapcsolatrendszer által nyújtott biztonságérzet szerepét, és azonosítsa annak kulcstényezőit az utazások során. A kutatás módszertana kínai nyelvű online kérdőíves lekérdezés, hólabda-mintavételezési technikával a Magyarországon élő kínai diaszpóra körében. A tanulmány gyakorlati javaslatokat fogalmaz meg a helyi desztináció menedzsment szervezetek és turisztikai szolgáltatók számára, mellyel képesek megérteni a Magyarországon élő kínaiak turizmusbiztonsággal kapcsolatos attitűdjét. Emellett a kutatás számos új információval szolgál annak érdekében is, hogy Magyarország továbbra is meghatározó és biztonságos úti célként tüntesse fel magát a kínai utazók körében.

Az egyedül utazás turizmusbiztonsági kockázatai

Szeidl Kata

*egyetemi hallgató, Budapesti Corvinus Egyetem,
1093 Budapest Fővám tér 8.
e-mail cím: kata.szeidl@stud.uni-corvinus.hu*

Felmerül a kérdés, hogy az egyre inkább polarizálódó társadalmunkban nem teszi-e ki magát nagyobb veszélynek az utazó, ha a társas utazás helyett az egyedüllétet választja? A turizmusbiztonság kérdését illetően már születtek kutatások, azonban az egyedül utazókra eddig nem hárult nagy figyelem. Ezért szakdolgozatomban arra kérdésre keresem a választ, hogy *Milyen sajátos turizmusbiztonsági kockázatokat rejt magában az egyedül utazás?* Ennek megválaszolásához kétfajta kutatási módszert is alkalmazok: a tartalomelemzést az online térben, illetve a mélyinterjú technikáját. Bízom benne, hogy e kétfajta kutatási módszer ötvözésének segítségével eddig még feltáratlan ismeretekre tehetünk szert az egyedül utazás turizmusbiztonsági kockázatait illetően - ami egy olyan világban, ahol az egyedülállók száma folyamatosan növekszik, időszerűnek tűnik.

Kerékpáros turizmus és biztonság Zala megyében

Dr. Varga Zoltán

*egyetemi adjunktus, Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kar
Zalaegerszegi Képzési Központ, 8900. Zalaegerszeg, Landorhegyi út 33.
e-mail cím: zoltan.varga@etk.pte.hu*

A kutatás során a turizmus egyik aktív eltöltési lehetőségével, a kerékpáros turizmussal foglalkoztunk (n=572). Bemutatjuk, hogy Zala megye területére honnan érkeztek és mi vonzotta a bringázókat. 87 % a pihenés, 63 %-ban az idegenforgalmi látnivalók, 51%-ban a tájjellegű ételek és a táj szépsége határozható meg a kiépített útvonalak mellett. Megállapítható, hogy a kerékpáros turizmus három évszakossá vált. Választ kaptunk arra is, hogy milyen közlekedési eszközzel érkeznek megyénkbe. Egyre újabb területek kapcsolódtak be az élményeket adó turizmusba, újabb attrakciók, környezeti fenntarthatóság együtt jelent meg. A természet és adrenalint fokozó parkok felkeresése egyre népszerűbb. Az aktív életmódot választók részére nagyon fontos a kerékpárutak minősége, rendszeres karbantartása, a biztonság fokozása. Átlagot, gyakoriságot számoltunk Microsoft Excel 365 segítségével.

A COVID-19 hatása a fővárosi turizmust károsító vagyon elleni bűncselekményekre, különös tekintettel a zseblobásra

Dr. Bánáti Tibor

*Ph.D hallgató, - Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar,
1089 Budapest, Diószegi Sámuel utca 40.
e-mail cím: banati.tibor@uni-nke.hu*

A COVID-19 okán kialakult pandémia szükségszerűen magával hozta a bűncselekmények, azon belül a vagyon elleni deliktumok számának megváltozását. A statisztikai adatok alapján bizonyos vagyon elleni bűncselekmények elkövetői egyre inkább a kiberteret preferálják elkövetési helyként, míg a „klasszikusnak” mondható bűnesetek ugyanakkor továbbra is a való világban történnek, elkövetőik a szállodákban, vagy a turisztikailag frekventált helyeken károsítják meg áldozataikat. Dolgozatomban arra keresem a választ, hogy a betöréses lopások, a besurranások és kiemelten a zsebtolvajlások milyen irányban és milyen mértékben változtak Budapesten a pandémia időszakában. A statisztikai adatok megjelenítése mellett a kutatási eredmények elemzésével és értékelésével mutatom be fővárosunk bűnelkövetőinek turistákat is érintő vagyon elleni bűnös tevékenységének alakulását.

A „you only live once” életérzés és a sötét turizmus kapcsolata

Fülöp Réka

szállodai recepciós, Hotel Moments Budapest,

1061 Budapest, Andrásy út 8.

e-mail cím: fulop.reka98@gmail.com

A sötét turizmus témakörében a legújabb kutatások középpontjában a turisták viselkedésével kapcsolatos problémák állnak. A helyzet súlyosságát jól mutatja a fiatalok nem megfelelő turisztikai magatartására figyelmet felhívó YoloCaust mozgalom, amelynek keretében digitálisan megszerkesztett fényképeken találkozik a múlt valósága a jelen könnyelműségével. A tanulmány célja a Z generációs fiatalok sötét turisztikai helyszíneken tanúsított nem megfelelő viselkedésének hátterében álló okok feltárása a YoloCaust mozgalom képeinek segítségével. Ennek érdekében mélyinterjúk készítésére került sor Z generációs fiatalokkal, továbbá történelem szakos pedagógusokkal. A vizsgálat eredménye azt mutatja, hogy a YoloCaust jó kezdeményezés, azonban a holokausz fogalmának ilyen módon történő felhasználása sértő lehet, ezért érdemes lenne másik név alatt és átgondolt formában újratekinteni a mozgalmat, segítve a fiatalok előzetes edukációját.

A turizmus aktuális kérdései

Fenntarthatóság az ökoturizmusban, trendek és kihívások

Dr. Ritecz György¹ – Ilyés Noémi² – Dr. Péter Erzsébet³

*¹egyetemi docens Nemzeti Közszolgálati Egyetem -- ²PhD hallgató Budapesti Corvinus Egyetem
Gazdálkodástani Doktori Iskola -- ³egyetemi docens Pannon Egyetem Nagykanizsa - Körforgásos
Gazdaság Egyetemi Központ*

¹ Budapest 1083, Ludovika tér 2.

² 1093 Budapest, Fővám tér 8.

³ Nagykanizsa 8800, Zrínyi utca 18.

e-mailcím: riteczgy@gmail.com, noemi.ilyes@stud.uni-corvinus.hu, peter.erzsebet@pen.uni-pannon.hu

A változó fogyasztói igények kapcsán, újra „trendi” lett túrázni, amelyet nem csak a közösségi média platformok előretörése, hanem a fenntarthatóságot övező szemléletmód is jelentősen inspirált. Azokat az utazásokat, amelyek célzottan tudásgyarapítás, készség- vagy képességfejlesztés motivációjúak, a hit megerősítését szolgálják, esetleg spirituális indíttatásúak, az önismeretet mélyítik transzformatív utazásoknak nevezzük. Ezen turisztikai élmények boldogabbá, kiegyensúlyozottabbá teszik az egyént, nemcsak a lelki, hanem a mentális egészségének stabilitását is elősegítik, amihez az aktív turizmus hozzájárulhat. Az inspiratív helyekre irányuló transzformatív utazások elősegítése nemcsak a személyiség-, hanem a társadalomlélektan szempontjából is kulcsfontosságú, így a turizmuspolitika látókörébe emelése felettébb kívánatos. Az aktív és ökoturizmuson belül a fenntarthatóság jegyében terjed a „nemutazás” ideológiája, amely a szélesen értelmezett környezetért, a turizmus ökológiai lábnyomának csökkentéséért felelős magatartásban testesül meg. Kutatásunkban arra keressük a választ, hogy a hazai turisztikai központok a kínáló pályázati lehetőségek, milyen hatással vannak az ökoturisztikai fejlesztésekre. Mindezt az aktuális trend és jó példák bemutatásával kívánjuk igazolni.

Well-being a magyar szállodaiparban

László Andrea

*Ügyvezető, Tréning-TÉR Kft, Szentbékáll, Petőfi u 25.
e-mail cím: laszlo.andrea@trendingter.hu*

A well-being, azaz a vállalati jólét komoly pénzügyi és versenyképességi előnyt jelenthet, jelenleg ugyanis a munkaerő megtartására tett legköltséghatékonyabb megoldásaként tartják számon. A well-being inkább kultúra és kevésbé pénz kérdése. Fontosabb, hogy megértjük-e, hogy a mindennapi apró döntéseink összeadódnak a nap végére, és ezek milyen mértékben hatnak a teljesítményünkre, kapcsolatainkra, és nem utolsósorban önmagunkra. Több éves tanácsadói tapasztalatom, hogy a fluktuáció mögött leggyakrabban a főnök személye, illetve a munka-magánélet „egyensúlyának” felborulása áll. A főnöke túlterheli, nem kap kellő visszajelzést, elismerést, figyelmet, támogatást, nincs megfelelő belső kommunikáció, ami által transzparenssé tehetők a döntések. A munkatárs egyre nagyobb frusztrációnak van kitéve, ami által eredménydeficit keletkezhet. A munkáltatókat a teljesítmény és az elköteleződés foglalkoztatja leginkább, de azt kevesen látják át, hogy a munkatársak elégedettségén keresztül vezet az út odáig.

Hogyan tartjuk meg a munkaerőt a magyar szállodaiparban?

László Andrea

Ügyvezető, Tréning-TÉR Kft, Szentbékáll, Petőfi u 25.

e-mail cím: laszlo.andrea@trendingter.hu

Napjainkban az egyik legaktuálisabb kihívás a szállodaiparban a dolgozók megtartása. A munkaerő kivándorlás a 2008-as válság idején kezdődött, a vendéglátó- és szállodaipart súlyosan érintve. A munkaerő megtartásának az egyik leghatékonyabb módja, ha elérjük, hogy elégedettek legyenek a munkavállalóink, melyet tanácsadói tapasztalatom alapján, a vállalati kultúra oldaláról érdemes megközelíteni. A szervezeti kultúrának nagy hatása van a munkahelyre és a benne dolgozó emberekre. Az ágazatban lényeges szempont a munkaszpecifikus tapasztalat, a világos elvárások, a problémamegoldó képesség és a megfelelő idegennyelv-tudás. A versenyképes munkabér és juttatási csomag, a képzések és a tréningek és a rugalmasabb munkabeosztás eszköz lehet egy vezető kezében. Továbbá a fejlesztés alappillére a vezetők képzése, mivel ők alakítják a szabályokat, értékeket a szervezetben úgy, hogy az motiváló legyen és meg tudja tartani általa a jól képzett munkaerőt.

Testnek és léleknek – Bor és gasztronómia, valamint a vallási turizmus jelentősége

Ilyés Noémi¹ – Dr. Ritecz György² – Dr. Péter Erzsébet³

¹ PhD hallgató Budapesti Corvinus Egyetem Gazdálkodástani Doktori Iskola – ² egyetemi docens Nemzeti Közszolgálati Egyetem – ³ egyetemi docens - Pannon Egyetem Nagykanizsa - Körforgásos Gazdaság Egyetemi Központ

¹ 1093 Budapest, Fővám tér 8.

² Budapest 1083, Ludovika tér 2.

³ Nagykanizsa 8800, Zrínyi utca 18.

e-mail cím: noemi.ilyes@stud.uni-corvinus.hu, riteczgy@gmail.com, peter.erzsebet@pen.uni-pannon.hu

Mára már a mindennapokban is tapasztaljuk, hogy bármikor, rövid időn belül, komoly előjelek nélkül is történhetnek olyan, akár nagy földrajzi távolságokon átívelő változások, amelyek gyors választ követelnek meg. Ezen folyamatokban a turisztikai szektor minden szereplője erőteljesen érintett, így a kockázati tényezők és kihívások azonosítása, a kockázatok kezeléséhez szükséges feladatok meghatározása kiemelt jelentőségű menedzsmentfeladat. Utazása során a turista jóllétének alapja testi biztonsága és egészsége. Ezen alapvető tényezők mellett azonban a turista jólléte többet, valamiféle megelégedettséget, lelki egyensúlyt is feltételez. Ehhez azonban nélkülözhetetlen, hogy a pihenni vágyó emberek a turisztikai célterületen biztonságban érezzék magukat (Ásványi – Gyulavári – Jászberényi 2018). Míg az aktív turizmus viszonylag hamar újjáéledt, a kulturális turizmus helyzete sokkal nehezebb volt. A test és a lélek potenciálisan megtalálhatja örömeit az általunk vizsgált kulturális turizmus szegmensein belül. Jelen tanulmány jó példákat villant fel a hazai gasztronómiai turizmus és a vallási turizmus mezsgyéjén haladva.

Megoldás az átformált városkép?- Pandémia hatásai a Hévízi szolgáltatókra

Szummer Gréta¹ – Dr. Péter Erzsébet²

¹ *recepció*s – *Bonvital Wellness & Gastro Hotel*

² *egyetemi docens - Pannon Egyetem Nagykanizsa – Körforgásos Gazdaság Egyetemi Központ*

¹ *8380 Hévíz, Rákóczi utca 16-18.*

² *8800 Nagykanizsa, Zrínyi utca 18.*

e-mail cím: szummergreta@gmail.com, peter.erszebet@pen.uni-pannon.hu

A Hévízi turizmust is érintő járvány hatásait vizsgáltuk a szállodaiparra vonatkozóan, a Bonvital Wellness & Gastro Hotel példáján keresztül. Kutatásunk célja az volt, hogy bemutassuk a Pandémia milyen változásokat hozott Hévíz városában, hogyan befolyásolta a helyi turizmust és annak gyógyturisztikai kínálatát. Eredményeink szerint a szakképzett munkaerő más ágazatba való elvándorlása, és a turizmus létbizonytalansága több negatív következménnyel is járt. Hévíz kizárólag a turizmusra alapozta működését és legfőbb célcsoportjának a külföldi, több hétre érkező kuras vendégeket tekintette. Ennek fényében a járványhelyzettel járó szigorítások és bezárások jelentős mértékben megviselték a város működését és átalakították a vendégképet. A város új célcsoportja a helyi lakosok és az környező desztinációkból érkező belföldi lakosság lett. Rövidesen azonban rájöttek, hogy a napi dolgozói menük és a házhozszállítás hosszútávú megélhetésre nem alkalmas, ugyanis a turisták kiszolgálása sokkal több jövedelmet eredményez, mint a helyiek kiszolgálása, akiket jól irányzott marketingstratégiával próbálnak bevonítani.

Lehet-e a turisztikai élmény mindenkié?

Angler Kinga¹ – Dr. Máté Andrea²

¹ tanársegéd, ²adjunktus – Pécsi Tudományegyetem Kultúratudományi, Pedagógusképző és Vidékfejlesztési Kar, 7100 Szekszárd, Rákóczi u. 1.
e-mail cím: angler.kinga@pte.hu; mate.andrea@pte.hu

Az utóbbi évtizedben egyre nagyobb hangsúlyt kap a turizmus területén is az esélyegyenlőség. Az egymástól merőben eltérő célcsoportok egyedi igényekkel jelentkeznek a turizmus piacán. A turisztikai élményekből a fizikai, vagy értelmi képességeiben akadályozott látogatók, a különféle allergiákkal küzdők is részesülni szeretnének. Így az akadálymentes turizmus komoly kihívást, ugyanakkor egy új, kiaknázandó piacot jelenthet a szolgáltatók számára. A fizikai akadálymentesítés mellett a speciális igényű turisták teljes biztonságának megteremtéséhez a turizmusban tevékenykedőknek mentális és viselkedésbeli akadálymentesítése is szükséges. A fogyatékossgal élő emberek lehetőségeit a hazánkban rendelkezésre álló akadálymentes turisztikai szolgáltatások kínálata azonban számottevően korlátozza. Tanulmányunkban felvillantjuk milyen hiányosságok vannak akadálymentesítés terén a turisztikai szektorban és néhány jól működő, követendő turisztikai példát mutatunk be az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítására.

Digitalizáció vs. senior turizmus?

Dr. Göllény-Kovács Nikoletta

*kutató, Pannon Egyetem Nagykanizsa - Körforgásos Gazdaság Egyetemi Központ, 8800 Nagykanizsa
Zrinyi Miklós utca 18.*

e-mail cím: nikoletti.kovacs@gmail.com

A járvány minden területen felgyorsította a digitalizációt. Az üzemeltetési és munkaerő-kiváltási kényszernek, növekvő ügyfélélménynek köszönhetően a digitális trendek a turizmusban is egyre nagyobb teret nyertek. Kutatásom a senior korú turisták igényeit és szokásait vizsgálja, figyelembe véve a digitális lehetőségek célcsoportom szempontjából jelentkező kihívásait és előnyeit. Korábbi kutatások szerint a ma élő ezüstkörüak egészségesebbek, műveltebbek és növekszik a vásárlóerejük és a várható élettartamuk, ezáltal növekszik a turisztikai és szabadidős tevékenységek iránti igényük is. Az utazások során jellemzően fontos cél, hogy megismerjenek addig nem látott történelmi nevezetességeket, kultúrákat vagy természeti adottságokat, és mindezekről új ismereteket sajátítsanak el. A fejlettebb nyugati országokhoz képest a magyar lakosságnak azonban kevesebb lehetősége van a turizmusban való részvételre, amely főként anyagi és egészségügyi okokra vezethető vissza. Kutatásomból kiderül, hogy a kínált termékek és szolgáltatások minőségét az idősök szükségleteihez lehet igazítani, felhasználva a digitalizáció adta előnyöket.

A turizmus helyzete a visegrádi országokban 2020-2021-ben

Palkovics Krisztina¹ - Komáromy Márk¹ - Dr. Varga Zoltán²

¹Ph.D. hallgató, Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kar, Egészségtudományi Doktori Iskola, Pécs, Vörösmarty u. 4.

²egyetemi adjunktus – Pécsi Tudományegyetem, Egészségbiztosítási Intézet
Zalaegerszeg 8900, Landorhegyi u.33.

e-mailcím: palkovics.krisztina@pte.hu, mark.komaromy@etk.pte.hu, zoltan.varga@etk.pte.hu

Elemzésünk célja a Covid-19 világjárvány turizmusra gyakorolt hatásának felmérése a visegrádi országokban. Az elemzéshez használt adatok a KSH és az Eurostat turizmus, vendéglátás körében közölt adatbázisaiból származnak. Elemeztük a vendégek számát, a vendéglátó- és szálláshelyek forgalmát, a turizmusban foglalkoztatottak számát és ezek gazdasági hatását. Eredményeink azt mutatják, hogy a szobafoglaltság, vendégéjszakák száma jelentősen csökkent mind a 4 országban 2020-ban és 2021 első félévében is. A járvány illetve a megfékezésére hozott intézkedések miatt jelentősen csökkent az ágazat vendégforgalma, árbevétele, a foglalkoztatottak száma, melynek gazdasági hatásai az államháztartási hiányban is mutatkoztak. Nem csak a turizmusban következtek be változások, a vírus terjedésének megfékezésére hozott intézkedések a turizmushoz kapcsolódó vállalkozásokat is érintették. Remélhetőleg ez a visszaesés a gazdasági válsághoz hasonlóan hamar megszűnik és újra növekedhet a turisztikai ágazat.

Körforgásos gazdaság, fenntarthatóság

A napkövető technológiák alkalmazási lehetőségei a magyarországi hotelek energiabiztonságának vonatkozásában

**Dr. Zsiborács Henrik¹ – Dr. Pintér Gábor² – Dr. Vincze András³ –
Hegedűsné Dr. Baranyai Nóra⁴**

*¹Tudományos munkatárs, ²Egyetemi docens ³Tudományos munkatárs, ⁴Egyetemi docens,
Pannon Egyetem Nagykanizsa, Körforgásos Gazdaság Egyetemi Központ,
Megújuló Energiaforrások Kutatócsoport, H-8800 Nagykanizsa, Zrínyi Miklós utca 18
e-mail címek: zsiboracs.henrik@pen.uni-pannon.hu, pinter.gabor@pen.uni-pannon.hu,
vincze.andras@pen.uni-pannon.hu, baranyai.nora@pen.uni-pannon.hu*

Az emberiség energiaigényének kielégítésében az időjárásfüggő megújuló energiaforrások alkalmazásának egyre meghatározóbb szerepe van. 2020-ra a földre telepített napelemes (PV) rendszerek aránya már elérte az 55%-ot. Napjainkban már nincs akadálya nagyobb összefüggő területen több GW fotovillamos-rendszer létesülésének és a jelenlegi tendenciák azt mutatják, hogy a földi telepítésű PV rendszerek egyre nagyobb szerepet fognak betölteni az energiatermelésben az elkövetkező időszakban. 2020-ban a földre helyezett napelemes rendszereknek még csak 4-5%-a rendelkezett napkövető technológiával, egyes szakértői becslések azonban azt vetítik előre, hogy ez 2030-ra már 10-15%-ra fog növekedni. Ahhoz, hogy ez hatékonyan megvalósulhasson és a napelemes rendszerek hatékonyan, szabályozhatóbb módon működhessenek (le- és felszabályozás vonatkozásában is) jónéhány feladatot kell még megoldani, példának okáért a napelem modulok megfelelő tájolását, az alkalmazott dőlésszög ideális megválasztását, az árnyékolási veszteségek minimalizálását, valamint a napkövető technológia vezérlésének ideális megválasztását. A kutatás bemutatja a napkövető technológiák alkalmazási lehetőségeit egy magyarországi hotel jó példáján keresztül, amelynek célja az energiabiztonság növelése.

A publikáció elkészítését a 2021-2.1.1-EK-2021-00001 és a 2021-2.1.1-EK-2021-00002 projektek támogatták.

A hidrogén előállításához alkalmazott technológiák, és annak modernkori felhasználása

**Kondor Dóra¹ – Hegedűsné Dr. Baranyai Nóra² – Dr. Zsiborács Henrik³ –
Dr. Vincze András⁴ - Dr. Pintér Gábor⁵**

¹Tanszéki mérnök, ²Egyetemi docens, - Pannon Egyetem Nagykanizsa - Körforgásos Gazdaság Egyetemi Központ, ³Tudományos munkatárs - Pannon Egyetem Nagykanizsa - Körforgásos Gazdaság Egyetemi Központ, ⁴Tudományos munkatárs - Pannon Egyetem Nagykanizsa - Körforgásos Gazdaság Egyetemi Központ, ⁵Egyetemi docens - Pannon Egyetem Nagykanizsa - Körforgásos Gazdaság Egyetemi Központ, 8800 Nagykanizsa, Zrínyi Miklós utca 18.

e-mail cím: 2kondori97@gmail.com, baranyai.nora@pen.uni-pannon.hu, zsiboracs.henrik@pen.uni-pannon.hu, vincze.andras@pen.uni-pannon.hu, pinter.gabor@pen.uni-pannon.hu

Az utóbbi időben az energiaipar folyamatos változásokon megy keresztül, hiszen a 21. századra világossá vált, hogy az eddig alkalmazott energiatermelési technológiák túlnyomó többsége nem fenntartható. Ennek eredményeképpen egyre több új technológia jelenik meg a szektorban, melyek a fenntarthatóságot és a környezetvédelmet célozzák meg elsősorban. Ezek közé a technológiák közé sorolható a hidrogén is, mely számos pozitív tulajdonsága miatt jelentős szerepet tölthet be a világ energiamixében. Jelen tanulmány célja, hogy bemutassa a hidrogén fajtáit az előállítási módszerek alapján, valamint, hogy azok előnyeit és hátrányait ismertesse, majd egy példa segítségével rávilágítson arra, hogy milyen lehetőségeket kínál a hidrogén.

A publikáció elkészítése az RRF-2.3.1-21-2022-00009, azonosítószámú, Megújuló Energiák Nemzeti Laboratórium megnevezésű projekt a Széchenyi Terv Plusz program keretében, az Európai Unió Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszközének támogatásával valósul meg.

A hidrogén technológia tárolása, szállítása és felhasználásának lehetőségei

**Kondor Dóra¹ – Hegedűsné dr. Baranyai Nóra² – Dr. Zsiborács Henrik³ –
Dr. Vincze András⁴ - Dr. Pintér Gábor⁵**

¹Tanszéki mérnök, ²Egyetemi docens, - Pannon Egyetem Nagykanizsa - Körforgásos Gazdaság
Egyetemi Központ, ³Tudományos munkatárs - Pannon Egyetem Nagykanizsa - Körforgásos Gazdaság
Egyetemi Központ, ⁴Tudományos munkatárs - Pannon Egyetem Nagykanizsa - Körforgásos Gazdaság
Egyetemi Központ, ⁵Egyetemi docens - Pannon Egyetem Nagykanizsa - Körforgásos Gazdaság
Egyetemi Központ, 8800 Nagykanizsa, Zrínyi Miklós utca 18.

e-mail cím: 2kondori97@gmail.com, baranyai.nora@pen.uni-pannon.hu, zsiboracs.henrik@pen.uni-pannon.hu,
vincze.andras@pen.uni-pannon.hu, pinter.gabor@pen.uni-pannon.hu

A hidrogénnek az energiaellátásban, illetve a közlekedésben betöltött szerepéről már az 1980-as években folytak kutatások. Manapság a hidrogén kutatás újra népszerű területté vált, hiszen egyre szigorúbb környezetvédelmi előírásoknak kell megfelelni, ami a hidrogén segítségével könnyebben elérhető. A hidrogén előállítása mellett a szállítási, tárolási és a felhasználási technológiák is kiemelten fontosak, hiszen, ha valamelyik megoldatlan, akkor az egész energiaellátási lánc felborul. Jelen tanulmány célja, annak bemutatása, hogy a hidrogén előállítását követően milyen kihívások jelennek meg a felhasználásig bezárólag, valamint, hogy ismertesse, hogy manapság milyen technológiák léteznek az iparágban. A tanulmányban továbbá kiemelt szerepet kap egy hotel energiaellátásának ismertetése is, mely szemlélteti, hogy milyen innovatív megoldások léteznek a hidrogén felhasználására.

A publikáció elkészítése az RRF-2.3.1-21-2022-00009, azonosítószámú, Megújuló Energiák Nemzeti Laboratórium megnevezésű projekt a Széchenyi Terv Plusz program keretében, az Európai Unió Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszközének támogatásával valósul meg.

A távhőellátás jellemzője Magyarországon

**Hegedűsné Dr. Baranyai Nóra¹ – Dr. Vincze András² – Dr. Pintér Gábor³ -
Dr. Zsiborács Henrik⁴**

¹*Egyetemi docens, - Pannon Egyetem Nagykanizsa - Körforgásos Gazdaság Egyetemi Központ,*

²*Tudományos munkatárs - Pannon Egyetem Nagykanizsa - Körforgásos Gazdaság Egyetemi Központ,*

³*Egyetemi docens - Pannon Egyetem Nagykanizsa - Körforgásos Gazdaság Egyetemi Központ,*

⁴*Tudományos munkatárs - Pannon Egyetem Nagykanizsa - Körforgásos Gazdaság Egyetemi Központ,
8800 Nagykanizsa, Zrínyi Miklós utca 18.*

*e-mailcím: baranyai.nora@pen.uni-pannon.hu, vincze.andras@pen.uni-pannon.hu,
pinter.gabor@pen.uni-pannon.hu, zsiboracs.henrik@pen.uni-pannon.hu*

Napjainkban a világ számos országát érintő energiaválság jelentős ökológiai, valamint társadalmi kihívás elé állítja a föld lakosságát. Legnagyobb problémaként jelentkezik az energiahordozó-készletek kimerülése és annak földrajzilag egyenlőtlen eloszlása. Ennek következményeként felerősödik az országok energiainport igénye. További megoldásra váró feladatként tekinthető a lakossági és ipari fogyasztás emelkedésével együtt járó károsanyag-kibocsátás, a klímaszennyezés, valamint a globális felmelegedés. Jelen tanulmány célja, hogy bemutassa a Magyarország régióiban, megyéiben és járásaiban a lakosság által távhőellátásra felhasznált hőmennyiség alakulását 2009 és 2020 között. A kutatás emellett kitér a hulladék hő hasznosítás keresleti és kínálati oldali elemzésére, valamint a kutatás-fejlesztési lehetőségeire.

A publikáció elkészítését a 2021-2.1.2-HŐ-2021-00004 projekt támogatta.

A távhőellátás jellemzője a Balaton turisztikai régióban

Hegedűsné Dr. Baranyai Nóra¹ – Szabó Zsófia² – Szalai Gréta³ – Dr. Vincze András⁴ – Dr. Pintér Gábor⁵ - Dr. Zsiborács Henrik⁶

¹Egyetemi docens, - Pannon Egyetem Nagykanizsa - Körforgásos Gazdaság Egyetemi Központ,
²Ügyintéző, - Pannon Egyetem Nagykanizsa - Körforgásos Gazdaság Egyetemi Központ, ³Ügyintéző, -
Pannon Egyetem Nagykanizsa - Körforgásos Gazdaság Egyetemi Központ, ⁴Tudományos munkatárs -
Pannon Egyetem Nagykanizsa - Körforgásos Gazdaság Egyetemi Központ, ⁵Egyetemi docens -
Pannon Egyetem Nagykanizsa - Körforgásos Gazdaság Egyetemi Központ, ⁶Tudományos munkatárs -
Pannon Egyetem Nagykanizsa - Körforgásos Gazdaság Egyetemi Központ, 8800 Nagykanizsa, Zrínyi
Miklós utca 18.

*e-mailcím: baranyai.nora@pen.uni-pannon.hu, szabo.zsofia@pen.uni-pannon.hu,
szalai.greta2000@gmail.com, vincze.andras@pen.uni-pannon.hu, pinter.gabor@pen.uni-pannon.hu,
zsiboracs.henrik@pen.uni-pannon.hu*

A globális energiaválság felerősödését követően egyre nagyobb hangsúlyt kap az energiagazdálkodás és az energiapolitika, emiatt napjainkban új eszközök és technológiák alkalmazása kerül előtérbe. Az Európai Unió, így Magyarország energiastratégiájában és energiapolitikájában is kiemelten fontos a távfűtés korszerűsítése, mely nagymértékben hozzájárul az energia- és klímapolitika céljainak eléréséhez, elsősorban a hozzá kapcsolódó energiatermelés és energiafelhasználás racionalizálása által. Jelen tanulmány célja, hogy bemutassa a Balaton, mint turisztikai régió távhőellátást és felhasználást a 2009 és 2020 közötti időszakra vonatkozóan. Elemzésre kerülnek a Balaton menti területek távhőellátásában alkalmazásra kerülő vezetékek főbb műszaki tulajdonságai, a távhőszolgáltatók, a vezetékek elhelyezkedésének módja, jellege, a szállított közeg és a szállítás mód.

A publikáció elkészítését a 2021-2.1.2-HŐ-2021-00004 projekt támogatta.

A vendégösszetétel és a 'Plate Waste' összefüggésének vizsgálata egy budapesti szálloda büféreggelijének példáján

Nemes Petra – Karakasné Dr. Morvay Klára

*¹ egyetemi alapszakos hallgató, ² főiskolai docens - Budapesti Gazdasági Egyetem,
1054 Budapest, Alkotmány utca 9-11.
e-mail cím: nemespetra99@gmail.com, KarakasneMorvay.Klara@uni-bge.hu*

Egy gazdag büféasztalos reggelit megpillantva, a vendég jellemzően háttérbe szorítja a tudatosságot és a bőségtől vezérelve több ételt szed ki, mint amennyit el tud fogyasztani, így az a tányéron marad. Ennek a veszteségnek – más néven „plate waste”-nek – a környezetre gyakorolt negatív hatása rendkívül jelentős. A szállodák a vendégeket okolják a „plate waste” keletkezéséért. A kutatás célja, hogy feltárja, valójában ki a felelős ezért a hulladékért, valamint, hogy felfedezhető-e összefüggés a „plate waste” és a vendégösszetétel között. Az eredmény elérése több kutatási módszer alkalmazását igényelte. Egy négycsillagos szálloda büféreggeliztetése során keletkező „plate waste” mennyiségének mérésére került sor miközben a vendégekre hatással lévő figyelemfelkeltő jelzések kerültek kihelyezésre. Emellett interjú készült az étterem séfjével, valamint kérdőív segítségével a vendégek véleményét kutattuk. A „plate waste” méréséről, összetételéről, okozójáról és értékéről hazánkban kevés információ áll rendelkezésre. A kutatás egyedisége abban rejlik, hogy rendkívül gyakorlatorientált, eredményei hasznosak a szakma számára, és további kutatások kiindulópontjaként szolgálhat.

Körforgásos gazdaság Nagykanizsán és környékén – egy felmérés tapasztalatai

Balogh Péter

*pályaaorientációs tanácsadó, Nagykanizsai Kereskedelmi és Iparkamara,
8800 Nagykanizsa Ady Endre u. 1.
e-mail cím: iampeterbalogh@gmail.com*

A körforgásos gazdaság elmélete a 21. században került igazán a figyelem középpontjába. A folyamatosan erősödő igény a megújulásra, a fenntartható fejlődés és környezetvédelem egyre hangsúlyosabb szerepet kap mindennapi életünkben. A pandémia, a szomszédunkban zajló háború, illetve a gazdasági válság még inkább rávilágított, rendszerszintű változásra van szükség, ebben pedig kiemelt szerepe lehet a körforgásos módszereknek. 2021. novemberében végzett kutatásom megvizsgálta, Nagykanizsán és környékén hogyan vélekednek helyi vállalkozások a körforgásos gazdaságról, mennyi információval rendelkeznek, megvalósíthatónak tartják-e szervezetükben. A kérdőívre kapott válaszok kiértékelése után SWOT analízis segítségével foglaltam össze az eredményeket.

A fenntarthatóság és körforgásos gazdaság elveinek alkalmazása az EU gazdaságában

**Neumanné Dr. Virág Ildikó¹, Dr. Kozma Dorottya Edina²,
Dr. Molnárné Dr. Barna Katalin³**

*¹egyetemi docens, ²egyetemi adjunktus, ³egyetemi docens - Pannon Egyetem, Gazdaságtudományi Kar
8200 Veszprém, Egyetem u. 10.*

*e-mail cím: virag.ildiko@gtk.uni-pannon.hu ; kozma.dorottya.edina@gtk.uni-pannon.hu;
barna.katalin@gtk.uni-pannon.hu*

A termelés lineáris szemléletében a nyersanyagokat kitermelik, termékeket állítanak elő belőle, majd a termék használatát követően hulladék jön létre (take–make–use–dispose, azaz, „vedd el–csináld–használd–dobjd el”). Az európai hulladékpolitika a környezeti szempontból fenntartható hulladékgazdálkodásra összpontosít. Az új körforgásos gazdaság akció terv a 'Tisztább és versenyképesebb Európáért' hangsúlyozza, hogy EU folytatni fogja a körkörös gazdasághoz vezető utat globális szinten az Európai Green Deal tervével, a klíma semlegesség és az erőforrás hatékonyság elvével és az AGENDA 2030 fenntartható fejlődés fenntartható fejlesztési céljaival. A körforgásos gazdaságról szóló csomag a hulladékkal kapcsolatban a megelőzés, az újrahasználat, az újrafeldolgozás és a hulladéklerakás tekintetében új hulladékgazdálkodási célértékeket vezet be. Az EUROSTAT mutatói segítségével a gazdasági növekedés, a környezeti tényezők, valamint a körforgásos gazdaság változói közötti összefüggést az EU 27 országok esetében.

A cikkben bemutatott kutatás a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal által biztosított forrásból RRF-2.3.1-21-2021számú "Éghajlatváltozás Multidiszciplináris Nemzeti Laboratórium létrehozása" című projekt támogatásával valósult meg.

A napenergia-termelés éghajlat- és energiabiztonsági kérdései

Fejes Lilian¹ – Dr. Czira Tamás²

¹Ph.D hallgató, - Eötvös Loránd Tudományegyetem TTK Földrajz- és Földtudományi Intézet, 1117
Budapest, Pázmány Péter sétány 1/C,

²adjunktus, Budapesti Corvinus Egyetem Fenntartható Fejlődés Intézet, 1093 Budapest Fővám tér 8.
e-mail cím: fejeslilian@gmail.com, tamasgabor.czira@uni-corvinus.hu

A megújuló energiaforrást hasznosító energiatermelő infrastruktúrák közül Magyarországon is egyre elterjedtebbek a napenergiát felhasználó termelőrendszerek, mind a lakossági, mind a közületi fogyasztók energiaellátására. A napelemek és a naperőművek időjárásfüggő energiahordozóból termelik az energiát, így esetükben az üzembiztos, megbízható energiaszolgáltatás igen nagy relevanciával bír, ezáltal viszont kiemelt figyelemmel kell lenni a meteorológiai és klimatológiai paraméterek és események kockázataira. A jelenkori klímaváltozás a megújuló energiaforrások hozzáférhetőségére és azok infrastruktúrájára is hatással van. Az antropogén éghajlatváltozás hatásai több módon is károsan érinthetik a napenergia-termelő rendszereket. A fizikai infrastruktúra elemeit veszélyeztetik a szélsőséges időjárási események, így az erős szellőkések, intenzív csapadékesemények, ónos eső, tapadó hó és jégeső. A hőhullámok gyakoribbá váló időszakai a napenergiakapacitás alakulását befolyásolhatják negatívan, a napelemek hatékonyságának csökkentése révén. A tanulmány e biztonsági kockázatok értékelésével foglalkozik.

A munkahelyi egészségvédelem és biztonság irányítási rendszerek fejlődése a körforgásos gazdasági modellhez kapcsolódóan

Dr. Ködmönné Pethő Henrietta

*PhD hallgató, Pannon Egyetem, Gazdaságtudományi Kar, Menedzsment Intézet,
8200 Veszprém Egyetem u. 10.*

e-mail: kodmonne.petho.henrietta@gtk.uni-pannon.hu

A még jelenleg is fennálló válsághelyzet mindenre kiterjedő hatással és rendkívüli bizonytalansági szinttel jár. A válság idején az egészségvédelmen túl, a vállalati válságkezelés fő célja az üzletmenet folytonosságának fenntartása, melyre a irányítási rendszer szabvány alkotói új szabványok megjelenésével is reagáltak. Jelen tanulmány arra keresi a választ, hogy ehhez kapcsolódóan mely területekre helyeződött nagyobb hangsúly a szabványos irányítási rendszerekben. Bemutatja a munkahelyi egészség és biztonság irányítási rendszer válsághelyzetre kiadott ISO/PAS 45005:2020 Munkahelyi egészségvédelem és biztonság irányítása – Általános irányelvek a biztonságos munkavégzéshez a COVID-19 világjárvány idején szabványt. Ismerteti a szabványnak a szervezetek számára jól használható elemeit. Az elemzések azt mutatják, hogy a válsághelyzetben az irányítási rendszerekben eltolódtak a súlypontok többek között a munkahelyi egészség és biztonság irányába, melyek a körforgásos gazdasági modell működéséhez is jól kapcsolhatók.

A körkörös gazdasági modellváltás szervezeti feltételeinek vizsgálata a strukturális és a tudás alapú menedzsment elméletek keretrendszerében

Mezőfi Nóra

*PhD hallgató – Pannon Egyetem Nagykanizsa - Körforgásos Gazdaság Egyetemi Központ,
Alkalmazott Gazdálkodástani Intézet
H-8000, Nagykanizsa, Zrínyi M. út 18.
e-mail cím: mezofi.nora@pen.uni-pannon.hu*

A körforgásos gazdasági modell, a circular economy (CE) több elméleti koncepciót és gyakorlati megoldást ötvöz annak érdekében, hogy rendszerszintű megoldásokat kínáljon a fenntartható vállalati működés gyakorlati megvalósításához. A CE modellben a gazdaság anyagcsere folyamatai zárt rendszerben áramlanak, a hulladékok és melléktermékek szinte 100 százalékban újrahasznosulnak. Célja mind a hulladékcsökkentés, mind az erőforrás-felhasználás csökkentése a termékek életciklusának átalakításával: a ma termékei a holnap alapanyagai. A fenntartható fejlődés, a körkörös gazdaságra való átállás egyre sürgetőbb volta okozta kihívások a vállalatok számára új menedzsment megközelítések alkalmazását igénylik. A vonatkozó kutatások évről-évre új elméleti modelleket eredményeznek, azonban a korábbi tudományos eredmények, illetve elméleti modellek jelentősen befolyásolják az új kutatások által adott új válaszokat. Az elemzés célja a körkörös gazdasági modellváltás empirikus kutatásokkal feltárt szervezeti feltételeire, réseire választ keresve ezen meglévő menedzsment modellek áttekintésével új értelmezések feltárása és szintetizálása. Egy 2020-ban a körforgásos gazdaság hazai helyzetéről készült átfogó felmérés alapján a vállalatok a gyakorlati átállásban a szükséges tudás hiányát jelölték meg, mint legfontosabb akadályozó tényező, illetve ezen a területen van szükségük támogatásra. A szervezeteket a szakirodalom számos esetben nyílt, információfeldolgozó rendszerként kezeli és elemzi. Ezen megközelítésből kiindulva jelen tanulmányban a szervezeteket olyan információfeldolgozást végző rendszernek tekintem, amelyek célja, hogy az információ és a szervezeti tudás feldolgozásával kezeljék a körkörös gazdasági modellváltás okozta szervezeti kihívásokat és bizonytalanságokat. A tudásfeldolgozási követelményeket a modellváltás okozta kihívások (tudáshiány) mellett, a szervezet tevékenységének összetettsége és függőségei, valamint az adott kapcsolatok során jelentkező értelmezési problémáknak a mértéke határozza meg. Összefoglalva ezeket a feltételeket megállapítható, hogy a körkörös gazdasági modellváltás szervezeti megvalósulása az adott szervezet tudásmenedzsment kapacitásától, valamint a szervezet strukturális mechanizmusaitól függ. Tanulmányomban ezen feltételek megvalósulási keretrendszerének megalkotására teszek kísérletet két menedzsment modell, a tudás alapú, valamint a strukturális elmélet eszköztárának szintetizálásával és integrálásával.

A Zöld szálloda díj elnyerése és felhasználása

Jakab Bálint¹ – Dr. Rodek Nóra² – Dr. Raffay-Danyi Ágnes³

¹Ph.D hallgató, ²egyetemi adjunktus - Pannon Egyetem Nagykanizsa - Körforgásos Gazdaság
Egyetemi Központ, Alkalmazott Gazdálkodástani Intézet

8800 Nagykanizsa, Zrínyi Miklós utca 18.

³egyetemi docens – Pannon Egyetem 8200 Veszprém, Egyetem u. 10.

e-mail cím: jakab.balint@pen.uni-pannon.hu, rodek.nora@pen.uni-pannon.hu, raffay.agnes@gtk.uni-pannon.hu

Egészség, biztonság, fenntarthatóság. Ezek azok az igények, amik leginkább meghatározzák a járványhelyzet után lassan éledező szállodaipart. A szállodaipari trendek alapján jól tetten érhető, hogy az átlagos szállóvendéget foglalkoztatja a fenntarthatóság ügye, így az ökológiai lábnyom csökkentését eredményező lehetőségek, például a környezetbarát szállodák iránt egyre fokozódik az érdeklődés. Hazánkban a Magyar Szállodák és Éttermek Szövetsége (MSZÉSZ) a tevékenységét jó ideje a környezetvédelemre is figyelmet fordítva végzi, az utóbbi években a társadalmi felelősségvállalás ügyét is kiemelt fontossággal kezeli. Az MSZÉSZ 1993-ban indította útjára a környezet védelme érdekében a hazai szállodákat ösztönző tevékenységét. A „Zöld szálloda” minősítés hazánkban a szállodai környezettudatosság legismertebb megjelenési formája. Az első meghirdetés óta közel száz szálloda nyerte el a díj valamely formáját, azonban, a legtöbb egység közülük az elismerést nem használja fel aktív marketingtevékenységében.

Szállodák működése az energiaválság tükrében

Jakab Bálint¹ – Dr. Rodek Nóra² – Dr. Raffay-Danyi Ágnes³

¹Ph.D hallgató, ²egyetemi adjunktus - Pannon Egyetem Nagykanizsa - Körforgásos Gazdaság
Egyetemi Központ, Alkalmazott Gazdálkodástani Intézet
8800 Nagykanizsa, Zrínyi Miklós utca 18.

³egyetemi docens – Pannon Egyetem 8200 Veszprém, Egyetem u. 10.

e-mail cím: jakab.balint@pen.uni-pannon.hu, rodek.nora@pen.uni-pannon.hu, raffay.agnes@gtk.uni-pannon.hu

A folyamatban lévő energiaválság miatt egyre több szálloda kerül a csőd szélére, még most is komoly mértékű étel-, víz- és energiapazarlás jellemzi a szektort. A járványhelyzet után újra fellendült turizmus továbbra is jelentős környezeti hatással bír, az iparág jelenleg a globális CO₂ kibocsátás 8%-ért felelős, amely a Sustainable Hospitality Alliance felmérése szerint 2030-ra 45%-kal is emelkedhet.

A fenntartható és költséghatékony működés érdekében a következő évtizedben a szállodáknak drasztikus léptékben kell csökkenteniük mind az üvegházhatású gázok (ÜHG) kibocsátását, mind a hulladéktermelést. A hazai gyakorlatban leginkább energiahatékonyságra fókuszáló beruházások születtek (pl. hőszivattyú vásárlás, termálhő felhasználása), viszont az energiafelhasználáson túl keletkező ÜHG kibocsátás kezelésére, a víz visszaforgatására vagy az élelmiszerpazarlás csökkentésére még nem terjedt el megoldás.

A tanulmány célja felmérni azt, hogy az energiaárak drasztikus emelkedése következtében a téli időszakban zárva tartó / üzemszünetre kényszerült szállodák, hogyan gondolkodnak a további működésüket illetően, mik azok a folyamatok, amelyeket át tudnak alakítani a körforgásos gazdaság szellemében, így a jövőben biztonságosabban, gazdaságosabban és környezetbarátabban tudjanak működni.

Safety and security in tourism, sustainability

The vulnerability of shopping centres in the light of bomb attacks

Norbert Daruka Ph.D¹ – László Szalkai²

*¹Ph.D graduate of military engineering, ²Ph.D student, - Ludovika University of Public Service,
1083 Budapest, Üllői rd. 82.*

e-mail address: daruka.norbert@uni-obuda.hu, szalkai.laszlo81@gmail.com

One of the biggest threats today is terrorist bombings. The targets of terrorist organisations are usually public transport, public spaces and facilities that can accommodate large numbers of visitors at the same time. Shopping centres, which, because of their size and capacity, or their nature, can accommodate thousands or tens of thousands of visitors at a time, are automatically included among the facilities at risk. If we look only at the major cities and county capitals of our country, we can see that all major cities have shopping centres that welcome thousands of visitors. Shopping centres are nowadays a major tourist destination, both at home and abroad. The majority of bomb attacks are committed precisely because the number of victims in such public areas can be high and the news value of the act is therefore greater.

Red light running and side distance issues of the micromobility traffic in Budapest

Peter Felföldi¹

*¹ Assistant lecturer – Ludovika University of Public Service, Law Enforcement Faculty, Department of Public Safety, Üllői rd. 82. 1082, Budapest, Hungary
e-mail address: felfoldi.peter@uni-nke.hu*

In recent years, cycling in Budapest has increased again. This increase is partly due to traffic modifications introduced in response to the COVID-19 epidemic. This increase has occurred despite the fact that tourism to the Hungarian capital has fallen to a fraction of its previous level during this period. At the same time, the existing cycling and electric scooter fleet has expanded in recent years with the addition of a number of community cycling and scooter-sharing providers: This change in the traffic mix has not yet been followed by changes in legislation. The legislation is clear for traffic signals, but not for the side distances during the overtaking of the motorized vehicles. In this paper and the presentation, I will briefly review the options available for changing the legislation and the issues that arise. I will present my own measurement results in this respect and make suggestions for improving safety levels.

Advantages of the practical application of bifacial photovoltaic technology: Austria and Hungary

**Henrik Zsiborács Ph.D¹ – Gábor Pintér Ph.D² – András Vincze Ph.D³ –
Nóra Hegedúsné Baranyai Ph.D⁴ – Philipp Weihs professor⁵ – Erich
Mursch-Radlgruber professor⁶ – Josef Eitzinger professor⁷ – Christian
Gützer⁸ – Stefan Schreier Ph.D**

*¹research fellow, ²associate professor, ³research fellow, ⁴associate professor, University of Pannonia Nagykanizsa - University Center for Circular Economy, 18 Zrínyi M. street, H-8000, Nagykanizsa
⁵professor, ⁶professor, ⁷professor, ⁸technician, ⁹Post Doc, Department of Water, Atmosphere and Environment, Institute of Meteorology and Climatology, University of Natural Resources and Life Sciences Vienna, Gregor-Mendel-Street 33., Vienna, H-1180 Austria
e-mail address: zsiboracs.henrik@pen.uni-pannon.hu, pinter.gabor@pen.uni-pannon.hu,
vincze.andras@pen.uni-pannon.hu, baranyai.nora@pen.uni-pannon.hu, philipp.weihs@boku.ac.at,
erich.mursch-radlgruber@boku.ac.at, josef.eitzinger@boku.ac.at, christian.guetzer@boku.ac.at,
stefan.schreier@boku.ac.at*

Traditional PV modules are characterized by the fact that the side facing the sky produces electricity. In contrast, both the upper and lower parts of bifacial PV cells can generate energy. Its spread has been facilitated by a significant decrease in the price of conventional PV modules over the last 10 years. These solutions are made of transparent glass on both sides to enable electricity generation by light reflected from the environment, whereas conventional PV modules use a black or white surface with an aluminium frame. Bifacial technology can increase the performance of PV modules by up to 30% compared to conventional solutions in the case of sufficient reflected radiation, but it should be noted that this value depends significantly on the installation height and the albedo of the base. In Hungary and Austria, there is little practical and scientific experience on the benefits of using bifacial PV modules, therefore it is of great importance to increase knowledge about them. With regard to residential investors and investors in PV power plants, only a negligible number of studies have addressed the problem of typical solutions used in PV systems with ground-mounted bifacial technology to achieve yield growth on a given site; the aim of this research is to identify and present these aspects through real investor experience.

We acknowledge the financial support of 2021-2.1.1-EK-2021-00001 project. This research was supported by the Austrian Hungarian Action Foundation [AÖU Project 110öu1].

Cities strategies to protect their energy and climate security

Iskander Ben Rjiba¹ – Georgina Tóth-Nagy² – Viktor Sebestyén³

¹Ph. D student, ²assistant professor, ³senior research fellow,

University of Pannonia, sustainable Solutions Research Laboratory

*E-mail address: skanderbenrjiba@gmail.com, toth-nagy.georgina@mk.uni-pannon.hu,
sebestyenv@almos.uni-pannon.hu*

According to recent research results, human activities are changing the Earth's climate in ways that affect the energy and climate security of the cities. Consequently, creating and implementing sustainable strategies to be more resilient became an obligation. Therefore, the central concept of cities is to act in various fields to achieve the targets set: social involvement, eradicating energy poverty, and infrastructure retrofit.

The study aims to conduct a quantitative and qualitative analysis of the different strategies of cities to cope with climate change, which can be done by classifying the different cities and their action plans: population, action plan type, and CO₂ emission reduction target.

Based on this detailed analysis, the successful application of the sustainable cities models will be detected. In addition, it could be an essential step and tool, in the process of improving the cities' resilience, in order to ensure their energy and climate security.

How safe do foreigners feel in Budapest?

Éva Erdélyi¹ – Sándor Lőrincz²

¹associate professor, ²college associate professor, Budapest Business School, Institute of Quantitative Methods, 29-31 Markó street, H-1055, Budapest

e-mail address: szaboneerdelyi.eva@uni-bge.hu, sandor.lorincz@uni-bge.hu

Tourism has undergone drastic transformations, especially in the 21st century. As a result of overtourism, certain tourist destinations have become extremely saturated. In general, the population density and thus the number of crimes has increased in most of the major cities. The motivation of offenders is influenced by more things, including the external appearance and behavior of the potential victim. The appearance of foreigners is different than the locals and offenders usually sense it.

The present research seeks to answer whether victimization depends on whether someone is local or foreign in a particular country, and whether a significant number of crimes against foreigners occur in Budapest. The primary research uses the questionnaire survey method, conducted in English and Hungarian languages, and the conclusions are made based on 312 answers, showing the experiences of Hungarians and foreign people who have lived or are living in Budapest or Hungary.

Employer branding - according to the opinion of Transdanubian employees

Erzsébet Péter Ph.D¹ – László Andrea² – Péter Balogh³

¹*associate professor, of Pannonia Nagykanizsa - University Center for Circular Economy, Institute of Applied Management Sciences, H-8800 Nagykanizsa, Zrínyi Miklós str. 18.*

²*managing director, Tréning-TÉR Kft, H-8281 Szentbékállá, Petőfi str. 25.*

³*vocational guidance consultant, Chamber of Commerce and Industry of Nagykanizsa, H-8800 Nagykanizsa, Ady Endre u. 1.*

*e-mail cím: peter.erszebet@pen.uni-pannon.hu, laszlo.andrea@treningter.hu,
iampeterbalogh@gmail.com*

Employer branding builds an image of the company as a place to work so that people want to work for them. A positive working environment is a motivator, and the company's results depend largely on how well employees work and how hard they try to do their best. In a place where employees feel bad about themselves, their motivation will very quickly decrease, which will logically have a negative impact on their performance. It is typical that they only do the minimum necessary to keep the business running, but not enough to allow it to grow. To make a real team out of employees, it is important to bring in people who can work together. The right tools are in place: team-building trainings, joint programmes in an informal environment outside work. These often help employees to get to know each other better and because they are in an environment outside the workplace. In our exploratory cross-sectional research in 2018 and 2022, we were looking at the motivation and success of workers in the region and the reasons why they consider workplace branding to be a key factor.

Trends in civil aviation

Ildikó Ernszt PhD

*associate professor, University of Pannonia Nagykanizsa - University Center for Circular Economy,
18 Zrínyi M. Street, H-8000, Nagykanizsa
e-mail address: ernszt.ildiko@pen.uni-pannon.hu*

Due to the COVID-19 pandemic the aviation industry has collapsed and experienced an unprecedented decline. After the dramatic downturn the industry started its recovery. However, the new world after the epidemic has brought new needs, new demands, expectations and possibilities as well. The present trends of the aviation industry will be focused on. Among others the rising usage of new technologies, the touchless customer experience, the importance of sanitation, industry data management, self-driving vehicles and the matter of sustainability will be touched. The priorities of air passengers will also be mentioned.

VII. TURIZMUS ÉS BIZTONSÁG NEMZETKÖZI
TUDOMÁNYOS KONFERENCIA

ZALAKAROS, 2022. DECEMBER 9.